

ZALOŽENÍ TERAPEUTICKÉ ZAHRADY U NOVĚ POSTAVENÝCH DOMŮ DOMOVA PRO SENIORY SOKOLNICE p.o.

SADOVNICKÉ ÚPRAVY /SO 08/ MOBILIÁŘ /SO 09/

A. PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Projektant: Ing. Sjoerd Willem van den Berg, +420 608 509 859, vandenber@greenberg.cz

Zpracoval: GREENBERG DESIGN s.r.o., Masarykova 217, 592 31 Nové Město na Moravě
IČ: 17778069, +420 733 721 817, info@greenberg.cz

Investor: Domov pro seniory Sokolnice, p.o., Zámecká 57, 664 52 Sokolnice
IČ: 00209392, +420 544 423 151, info@domovsokolnice.cz

Dokumentace pro provedení stavby
leden 2024

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. PŘEHLED VÝCHOZÍCH PODKLADŮ	4
3. PŘEDMĚT DOKUMENTACE	4
4. ÚDAJE O LOKALITĚ	5
5. CHARAKTERISTIKA STANOVIŠTĚ	6
6. POPIS KONCEPTU NÁVRHU	9
7. PŘEHLED PRACÍ	11

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV AKCE ZALOŽENÍ TERAPEUTICKÉ ZAHRADY U NOVĚ POSTAVENÝCH DOMŮ
DOMOVA PRO SENIORY SOKOLNICE p.o.

MÍSTO STAVBY parc. č. 377/1, 376/1, k.ú. Sokolnice [752193]

STAVEBNÍ OBJEKT

SO 08 Sadovnické úpravy
SO 09 Mobiliář

INVESTOR Domov pro seniory Sokolnice, p.o.
Zámecká 57, 664 52 Sokolnice
+420 544 423 151, info@domovsokolnice.cz
IČ: 00209392

ZPRACOVATEL DOKUMENTACE

GREENBERG DESIGN s.r.o.
Masarykova 217, 592 31 Nové Město na Moravě
+420 733 721 817, info@greenberg.cz
IČ: 17778069

Hlavní projektant:
Ing. Sjoerd Willem van den Berg
+420 608 509 859, vandenbergh@greenberg.cz

Dokumentace pro provedení stavby

Termín dokončení:
15. 1. 2024

2. PŘEHLED VÝCHOZÍCH PODKLADŮ

Výchozí podklady pro zpracování projektové dokumentace jsou:

- podklady katastrálních map získané zpracovatelem z Geoportálu ČÚZK v 11/2023
- zákres stavby včetně umístění inženýrských sítí a geodetického zaměření lokality (polohopis a výškopis) z dokumentace skutečného provedení „Domov pro seniory Sokolnice – humanizace pobytových služeb“ zpracované 01/2023 společností Arch.Design, s.r.o., IČ: 25764314, poskytnuté zpracovateli investorem ve formátu dwg v listopadu 2023
- architektonická část projektu z dokumentace provedení stavby „Domov pro seniory Sokolnice – humanizace pobytových služeb“ zpracované 01/2022 společností Arch.Design, s.r.o., IČ: 25764314, poskytnuté zpracovateli investorem ve formátu pdf v prosinci 2023
- posudek „Dendrologický průzkum dřevin a navržení vhodné technologie jejich ošetření (Lokalita: obec Sokolnice, Zámecká 57, 664 52), zpracovaný Ing. Jiřím Rozsypálkem 2. 12. 2023, poskytnutý zpracovateli Ing. Rozsypálkem v prosinci 2023
- seznam požadavků investora k úpravám návrhu zahrady projednaný se zpracovateli před zahájením projektových prací v listopadu 2023
- terénní průzkum provedený zpracovatelem v listopadu až prosinci 2023.

3. PŘEDMĚT DOKUMENTACE

Předmětem dokumentace je návrh terapeutické zahrady u nově postavených domů Domova pro seniory Sokolnice, příspěvkové organizace (dále jen domov), který sídlí v zámku a přilehlém areálu v obci Sokolnice (Jihomoravský kraj). Cílovou skupinou uživatelů zahrady jsou klienti trpící Alzheimerovou chorobou, pro které byly postavené nové domy v areálu domova. Jedná se o soubor staveb situovaných do čtyřúhelníkového atria otevírajícího se směrem na jihovýchod. Domy jsou speciálně navrženy a uzpůsobené potřebám klientů. Součástí této koncepce je také úzké propojení domů se zahradou. Domy mají bezbariérový přechod do zahrady, výhledy do zeleně a přilehlého parku. Přízemní pokoje umožňují převoz klientů na lůžko ven před pokoje, takže i lidé upoutaní na lůžko mají možnost pravidelného pobytu ve venkovním prostředí. Tyto faktory významně přispívají ke kvalitě života seniorů v domově. Nově založená terapeutická zahrada rozšíří možnosti pobytu klientů ve venkovním prostředí, podpoří jejich aktivizaci a nabídne jim přírodní prostředí v blízkosti jejich domova. Zahrada významně rozšíří prostor pro klienty upoutané na lůžko, kteří budou mít díky širokým chodníkům možnost dostat se za asistence do celé zahrady. V neposlední řadě poskytne zázemí pro setkávání s rodinou, rozjímání, společenské akce a aktivity pro větší skupiny lidí. Cílem je, aby zahrada nabízela zajímavé okamžiky po celý rok. Přirozený cyklus přírody podpoří časovou orientaci

klientů a jejich zájem o změny v přírodě. Bohaté výsadby budou krásné na pohled, ale také přínosné pro biotu, zejména ptáky, motýly, včely a drobné savce. Atraktivní prvky zahrady př. jezírko s rybami, kuželky, šachy, venkovní telefon, podpoří aktivizaci klientů a přilákají ostatní návštěvníky, což zlepší mezigenerační setkávání a integraci, které jsou pro seniory přínosné a žádoucí. Nově založená terapeutická zahrada se stane plnohodnotným prvkem v péči o klienty, významně zlepší kvalitu jejich života a v neposlední řadě zvýší zastoupení zeleně, čímž podpoří biotu a biodiversitu lokality.

4. ÚDAJE O LOKALITĚ

Domov pro seniory Sokolnice (dále jen domov), leží v obci Sokolnice, 15 km jihovýchodně od Brna v Jihomoravské kraji. Areál domova zahrnuje zámek obklopený rozlehlým přírodně krajinářským parkem a přilehlé původně hospodářské budovy s okolními plochami a sadem. Nově postavené domy stojí v původně hospodářské části na západní straně zámeckého parku. Jsou postavené na 'zelené louce', volném prostranství ohraničeném na západní a jižní straně obvodovou zdí areálu, na severní straně příjezdovou komunikací a na jihovýchodní straně přírodně krajinářským parkem. Soubor domů tvoří atrium otevírající se směrem do parku. Oblast určená pro zahradu zahrnuje i) plochu na jihovýchodní straně souboru, tj. otevřené atrium mezi domy a navazující volnou plochu vymezenou vzrostlými stromy na hranici parku a ii) plochu sadu na jihozápadní straně souboru vymezenou obvodovou zdí. Řešená oblast se dotýká dvou parcel: parc. č. 377/1, k.ú. Sokolnice [752193] a okraj parc. č. 376/1, k.ú. Sokolnice [752193] na jihovýchodní straně zahrady, na kterou navazuje dále východním směrem přírodně krajinářský park (Tabulka 1). Dotčené parcely jsou ve vlastnictví Jihomoravského kraje, hospodaření se svěřeným majetkem kraje má Domov pro seniory Sokolnice. Oba pozemky jsou součástí nemovité kulturní památky 'Areál zámku s parkem' (katalogové číslo 1000120787), která zahrnuje zámek, park, ohradní zeď parku, oboru a její ohradní zeď. Předložený návrh terapeutické zahrady byl konzultovaný s paní Ing. Stögerovou, památkářkou Národního památkového ústavu (NPÚ) ve stadiu rozpracovanosti. Ze strany NPÚ k němu nebyly vzneseny žádné připomínky. Investor je povinen před zahájením realizace podat předloženou dokumentaci k žádosti o souhlasné stanovisko příslušnému odboru památkové péče.

Tabulka 1: Přehled dotčených pozemků v rámci řešené oblasti k.ú. Sokolnice [752193]
(zdroj ©: nahlizenidokn.cuzk.cz)

Parc. číslo	Číslo LV	Výměra parcely (m ²)	Typ parcely	Mapový list	Druh pozemku	Způsob ochrany nemovitosti	Vlastnické právo
377/1	136	5 922	Parcela katastru nemovitostí	DKM	ostatní plocha	nemovitá kulturní památka	Jihomoravský kraj, Žerotínovo náměstí 449/3, Veverí, 602 00 Brno *
376/1	136	39 830					

* Hospodaření se svěřeným majetkem kraje: Domov pro seniory Sokolnice, p.o.

5. CHARAKTERISTIKA STANOVIŠTĚ

Řešené území leží v nadmořské výšce 210 m. n. m. na rovinatém pozemku. Soubor nově postavených domů tvoří tři dvojdomy: centrální dvojdom s parkovištěm na čelní straně orientovaný podélně s ulicí Za Sýpkou a dva boční dvojdomy otočené vůči centrálnímu domu v úhlu cca 45°. Domy mají číselné označení 2 (druhé oddělení) proti směru hodinových ručiček následovně 2A, 2B (centrální) a 2C (Obrázek 1). Uspořádáním domy vymezují na své zadní jihovýchodní straně čtyřúhelníkové atrium otevírající se směrem ke krajinářskému parku.

Dotčené území zahrnuje volný travnatý prostor na jihovýchodní straně domů a plochu nově založeného sadu na jihozápadní straně domů. Travnatá plocha na jihovýchodní straně domů je určená pro hlavní část terapeutické zahrady (Obrázek 2). Nově postavené domy ji ohraničují z jihu a severozápadu. Na jihovýchodní straně plochu uzavírá linie vzrostlých dospělých listnatých stromů, na kterou dále navazují stromy v parku. Díky tomu je plocha z velké části odstíněná od okolí, což jí dodává příjemný intimní charakter. Jedná se o slunnou lokalitu chráněnou proti větru souborem staveb a vzrostlými stromy na hranici parku. Na ploše v jihozápadním rohu řešené oblasti byl na základě iniciativy domova v nedávné době založený ovocný sad sestávající z dvanácti ovocných stromů. V současnosti jsou tyto výsadby ve stadiu aklimatizace. Nově založený sad je situovaný před krajním dvojdomem (značeno. 2C). Na dvou stranách je ohraničený obvodovou zdí parku (Obrázek 3). Tímto tvoří dobrý kontrast s bohatě osázenou terapeutickou zahradou, kterou vhodně doplňuje. Tato část je určená pro klidné procházky a odpočinek klientů mimo ruch hlavní terapeutické zahrady a současně jako odpočinková zóna pro zaměstnance.

Při stavbě domů došlo průjezdem strojů ke zhutnění zeminy v celé řešené oblasti, pravděpodobně pouze s výjimkou prostoru vymezeného okapovou linií vzrostlých stromů na jihovýchodní hranici zahrady. Z tohoto důvodu je třeba počítat se zvýšenými nároky na přípravu půdy pro výsadby a založení trávníku. I když současný travní porost v lokalitě prospívá, autoři projektu předpokládají, že po intenzivní stavební činnosti je zemina v řešené oblasti chudá a kamenitá s pravděpodobně dobrou propustností pro dešťové srážky. Jedná se o suché a slunné stanoviště s relativně nízkým úhrnem srážek. V lokalitě není patrné působení eroze dešťovými srážkami při bouřkách a intenzivních deštích. Terén je v blízkosti domů snížený oproti terase na přibližně – 20 cm. Tato terénní nerovnost bude eliminována návozem zeminy z výkopů cest terapeutické zahrady.

Obrázek 1: Pohled na řešené území. (© GREENBERG DESIGN 12/2023)

Obrázek 2: Pohled na plochu budoucí terapeutické zahrady na jihovýchodní straně domů.
(© GREENBERG DESIGN 12/2023)

Obrázek 3: Pohled na plochu nově založeného ovocného sadu v jihozápadním rohu řešené oblasti. (© GREENBERG DESIGN 11/2023)

6. POPIS KONCEPTU NÁVRHU

Oblast řešená v okolí domů je v předložené dokumentaci rozdělená na dvě části: (i) hlavní část terapeutické zahrady na jihovýchodní straně budov a (ii) klidovou zónu v prostoru stávajícího sadu. Základní kostru zahrady tvoří mlatová cestní síť uspořádaná do uzavřených okruhů, která usnadní klientům orientaci v zahradě a pomůže jim lépe najít cílový bod a navrátit se zpět ke svému domovu. Prostorové pojetí cestní sítě navazuje na oválné křivky přírodně krajinářského parku a „růžové zahrady“ u zámku, které sousedí s řešenou lokalitou. Cestní síť je uzpůsobená pro samostatný pohyb osob s chodítkem a na invalidním vozíku nebo za asistence rodiny či zdravotních sester pro přesun klientů upoutaných na lůžko do zahrady.

Terapeutická zahrada je v návrhu členěna dle prvků a funkcí na tři části:

PRIVÁTNÍ ZÓNU PRO KLIENTY

ZÓNU AKTIVIT

SPOLEČENSKOU ZÓNU

Těmito částmi procházejí bohatě osázené záhony, které plní estetickou funkci a jsou současně velkým přínosem pro biotu, zejména opylující hmyz a motýly (ZÓNA BIOTY). Terapeutickou zahradou se organicky prolíná stromové patro, které dodá lokalitě potřebný stín (Obrázek 4). Stromové patro je členěné výškově s nižšími stromy blíže k budovám a vzrostlými stromy směrem dále do zahrady, kde vhodně naváží na stávající dospělé stromy na hranici parku.

Návrh výsadeb terapeutické zahrady (skladba a druhové zastoupení rostlin) je zpracován s cílem podpořit a zvýšit prostorovou orientaci klientů, kteří trpí Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. Z tohoto důvodu jsou výsadby v terapeutické zahradě rozdělené do tří bloků, které přibližně korespondují radiálně se situací domů 2A, 2B a 2C. Jednotlivé bloky se záměrně liší stylem navržených výsadeb a jejich barevností. Na jihovýchodní straně zahradu uzavírá lem se skupinami autochtonních keřů.

Celkový záměr je, aby nová terapeutická zahrada vytvořila venkovní prostředí vhodné pro seniory s demencí v pokročilém stadiu a s výrazně sníženou hybností, podpořila jejich zdravotní stav a duchovní potřeby, přispěla ke zpomalení progresu jejich závažných onemocnění a zlepšila jejich integraci v rámci mezigeneračního setkávání.

Obrázek 4: Schématické znázornění konceptu návrhu terapeutické zahrady.

7. PŘEHLED PRACÍ

Realizace terapeutické zahrady sestává z úprav stavebního charakteru a sadovnických prací. Na základě toho byly práce po dohodě s investorem rozdělené do jednotlivých stavebních objektů (SO 01 až SO 11). Objekty stavební jsou zpracované v samostatném projektu Ing. Davida Krčála ze dne 01/2024. Sadovnické úpravy (stavební objekt SO 08) a doplnění mobiliáře - laviček a informační tabule (stavební objekt SO 09) jsou zpracované předloženou dokumentací.

Jednotlivé stavební objekty jsou značené následovně:

- SO 01 Terénní úpravy**
- SO 02 Vodní prvek**
- SO 03 Automatický závlahový systém**
- SO 04 Zpevněná cestní síť**
- SO 05 Altán velký**
- SO 06 Altán malý**
- SO 07 Mostek**
- SO 08 Sadovnické úpravy**
- SO 09 Mobiliář**
- SO 10 Pergoly**
- SO 11 Terapeutické a herní prvky**

Realizace objektů SO 01 až SO 08 by měla být dokončená do konce roku 2024. Realizace objektů SO 09 až SO 11 bude probíhat dle rozhodnutí investora.